

NIET-BELEIDSARTIKEL 98: ALGEMEEN

98.1 Algemeen

In dit niet-beleidsartikel worden de uitgaven beschreven die niet specifiek aan een van de beleidsdoelstellingen uit de voorgaande beleidsartikelen zijn toe te rekenen. Het gaat hierbij om ministeriebrede programma- en apparaatsuitgaven.

98.2 Operationele beleidsdoelstellingen

98.2.1 Het bevorderen van Internationale samenwerking op beleidsterreinen van VWS

Subsidietaakstelling begroting

Voor een inhoudelijke toelichting op de subsidietaakstelling verwijzen we u naar de brief over het nieuwe subsidiebeleid van VWS die tegelijkertijd met de Begroting 2004 naar het parlement is verzonden. In onderstaande tabel is de hoogte van de in de beleidsagenda genoemde subsidie-taakstelling voor dit artikel opgenomen.

Tabel 98.1 Subsidietaakstelling (bedragen x € 1 000)

Subsidietaakstelling	2004	2005	2006	2007
Korting op instellingssubsidies	0	0	0	0
Korting op projectsubsidies	331	619	491	694

Beleidseffecten

Nagenoeg alle beleidsterreinen van VWS hebben een internationale dimensie, die verschillende vormen kan aannemen. Voor veel beleidsterreinen is het voor ons van belang een rol te spelen in de totstandkoming van internationale afspraken en regels. Vooral het beïnvloeden van Europese regelgeving vergt veel inzet. Op andere terreinen is er vooral behoefte om van elkaar te leren. Het gaat hierbij natuurlijk om tweerichtingsverkeer. Enerzijds zijn we bereid om opgedane kennis en ervaring te delen met het buitenland en anderzijds kunnen we leren van het buitenland en de inzichten die dat oplevert gebruiken om het VWS-beleid te realiseren.

De internationale activiteiten van VWS in 2004 zijn:

- Voldoen aan verplichtingen op VWS-terreinen die voortkomen uit internationale verdragen, besluiten en andere wetgeving waaraan Nederland zich heeft verbonden. Voor 2004 zijn dit onder andere verdragsverplichtingen in de Verenigde Naties (VN) en de Raad van Europa, alsook de uitgebreide werkzaamheden voor de uitvoering van EU-verordeningen over markttoelating, traceerbaarheid en etikettering van genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders. Deze verordeningen zullen naar verwachting eind 2003 in werking treden.
- Wet- en regelgeving en afspraken in internationale verbanden beïnvloeden, met speciale aandacht voor de Europese Unie (EU), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Raad van Europa. In 2004 gaat het in de EU onder meer om de inbreng op de dossiers geneesmiddelen, veiligheid en kwaliteit van weefsels en cellen, en het

Jeugdprogramma. Ook zullen we actief deelnemen aan de discussie over zorg en Europa. In de WHO speelt onder andere de implementatie van het tabaksprotocol.

- De kwaliteit van het beleid op VWS-terreinen verhogen door kennisuitwisseling en benchmarking in multilateraal en bilateraal verband. In 2004 leveren we bijvoorbeeld een bijdrage aan het «horizontal health program» van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). In dit programma worden indicatoren ontwikkeld om onderdelen van zorgstelsels internationaal te vergelijken. Ook zal met enkele prioriteitslanden bilateraal worden samengewerkt op thema's als kwaliteit in de zorg, veiligheid en risicobeheersing, gezondheidsdeterminanten, biotechnologie en maatschappelijke participatie.
- Internationale doelstellingen van breder kabinetsbeleid invullen, met name op het gebied van de EU-uitbreiding en het voortzetten of intensiveren van bilaterale samenwerking met landen buiten Europa, met name de samenwerking met Suriname. In 2004 zal worden bezien waar voortgaande betrokkenheid van VWS nodig is (postaccessiesteun en steun voor Bulgarije, Roemenië, Turkije en nieuwe kandidaat-lidstaten).

Naast deze activiteiten vervult Nederland in 2004 de voorzitterschappen van de EU (tweede helft van 2004) en de Raad van Europa (doorlopend in de 1e helft van 2004). Deze voorzitterschappen vormen een belangrijk middel om internationaal invloed uit te oefenen. Tijdens het voorzitterschap van de EU levert Nederland de voorzitter voor alle bijeenkomsten die in het kader van de EU plaatsvinden. Daarnaast biedt het EU-voorzitterschap de mogelijkheid een half jaar lang mede richting te geven aan de agenda van de EU (agendering) om zo de Nederlandse belangen naar voren te brengen. Hiertoe organiseren we een informele Gezondheidsraad over het thema markt en gezondheid. Verder staan inhoudelijke conferenties op de agenda over onder andere prioritaire geneesmiddelen, samenhang jeugdbeleid, preventie, beroepsbeoefenaren over de grens en anti-discriminatie.

Aard van de verantwoordelijkheid

Wij zijn verantwoordelijk voor het tot stand komen van internationale samenwerking op de beleidsterreinen van VWS, alsmede voor de inbreng en het nakomen van verplichtingen en afspraken in de internationale organisaties die aan die beleidsterreinen zijn gerelateerd. Ons beleid sluit aan bij het bredere kader van het buitenlands beleid en van het beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. De uitvoering van de internationale doelstellingen en activiteiten vindt plaats in afstemming met relevante andere ministeries.

Instrumenten voor de verwezenlijking van deze doelstelling

Internationaal overleg

Internationaal overleg vindt plaats doordat ambtenaren vanuit VWS deelnemen aan reguliere bijeenkomsten in de EU, WHO, Raad van Europa, de OESO en andere voor ons relevante VN commissies, waaronder de Codex Alimentarius Commissie en de Narcotic Drugs Commissie. In 2004 zullen de ambtenaren meer dan anders deelnemen aan bijeenkomsten van de EU in verband met het voorzitterschap van de EU.

Niet-beleidsartikelen

Bilateraal overleg

Bilateraal overleg vindt vooral plaats met landen waarmee wij intensief betrekkingen onderhouden. In 2004 zijn dat onder meer de buurlanden, de belangrijkste nieuwe lidstaten van de EU en enkele landen buiten Europa (waaronder Suriname). Bilateraal overleg is er vooral op gericht kennis uit te wisselen en de positiebepaling in de internationale organisaties voor te bereiden of door te spreken.

Nationaal overleg

Nationaal overleg met maatschappelijke organisaties over internationale samenwerking vindt plaats in het Landelijk Overlegforum Internationaal Beleid (LOIB). Doel van het LOIB is tweeledig:

- De onderlinge samenwerking van de organisaties in het veld op internationaal terrein bevorderen.
- De inbreng van het veld bij de voorbereiding van de Nederlandse standpuntbepaling in het internationaal overleg tot stand brengen.

In 2004 zullen organisaties in het veld zo veel mogelijk bij het voorzitterschap van de EU worden betrokken.

Attachés

Wij hebben vier attachés op voor ons zeer relevante posten. Het betreft twee posten in Brussel (EU), Washington (bilaterale samenwerking VS en Canada, kennisuitwisseling) en Parijs (OESO, UNESCO, bilaterale samenwerking). Daarnaast is op de permanente vertegenwoordiging van Nederland te Genève (WHO, UNAIDS) voor een periode van vier jaar een VWS-ambtenaar op een reguliere BZ-ambassadepost geplaatst. Ten slotte zijn drie VWS-medewerkers gedetacheerd bij de WHO en de Europese Commissie. Ook in 2004 zullen VWS-medewerkers worden gedetacheerd.

Subsidies

Wij verstrekken subsidies ten behoeve van:

- Ondersteuning van activiteiten, projecten en organisaties in het kader van de internationale samenwerking, zoals het International Centre van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn, dat voor ons een landelijke ondersteunende functie op internationaal gebied vervult.
- Uitwerking van samenwerkingsovereenkomsten met pre-accessielanden.
- Ondersteuning van het SENTER/Bureau EG-liaison in verband met de Nederlandse betrokkenheid bij de uitvoering van het Zesde EU-Kaderprogramma voor Wetenschap en Technologie.

Informatievoorziening

De informatievoorziening zorgt onder andere dat iedereen tijdig informatie heeft over nieuwe internationale wet- en regelgeving op VWS-terreinen. In 2004 wordt doorgedaan met het beschikbaar stellen van informatie over onze internationale activiteiten, onder andere door publicatie van een tijdschrift (Intermezzo, tweemaandelijks). Door middel van een reeks anderstalige publicaties over het beleid en de regelgeving van VWS wordt informatie geboden aan onze ambassades en zusterministeries in het buitenland en aan buitenlandse ambassades in Nederland. Ten slotte worden in binnen- en buitenland lezingen en voordrachten gehouden met het oog op kennisuitwisseling.

In 2004 zullen enkele prestatie-indicatoren worden ontwikkeld om de resultaten van internationale samenwerking beter te kunnen meten. In de begroting 2005 zullen deze indicatoren waar mogelijk worden verwerkt. Een volledige kwantificering van beleidseffecten bij internationale

samenwerking is overigens niet haalbaar. Zo kunnen de effecten van internationaal overleg moeilijk gemeten worden en is de kwaliteitsverbetering van het nationale beleid lastig toe te schrijven aan ideeën die in het buitenland zijn opgedaan.

98.2.2 Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP): het geven van een samenhangende beschrijving van de (toekomstige) situatie op sociaal en cultureel terrein

Het SCP is een wetenschappelijk rijksinstituut dat zelfstandig onderzoek doet en op basis hiervan gevraagd en ongevraagd adviezen uitbrengt. Het SCP staat ten dienste van het hele overheidsbeleid, maar valt formeel onder de verantwoordelijkheid van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De taken van het SCP zijn:

- De huidige en toekomstige sociale en culturele ontwikkelingen in Nederland beschrijven en analyseren en hierover periodiek rapporteren aan het kabinet, de Tweede Kamer, de departementen en het publiek.
- Sociale en culturele problemen analyseren, oorzaken en gevolgen opsporen en op basis hiervan bijdragen aan verantwoorde beleidskeuzen.
- Beleidsprocessen en -resultaten beschrijven en analyseren en evalueren aan de hand van algemene beleidsprincipes en specifieke beleidsdoelstellingen.

Eén keer in de twee jaar legt het SCP zijn activiteiten vast in een werkprogramma. Dit programma komt tot stand volgens een procedure die in de instellingsbeschikking is vastgelegd. De procedure voor het werkprogramma 2004–2005 is inmiddels gestart. In december 2003 zal het begeleidingscollege advies uitbrengen over het conceptwerkprogramma. Dit college bestaat uit enkele onafhankelijke leden en vertegenwoordigers uit wetenschappelijke kringen (Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen), politiek (wetenschappelijke bureaus van de politieke partijen) en bestuur (departementen, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Interprovinciaal Overleg). Vervolgens brengt de Commissie Zorg, Welzijn en Onderwijs (CZWO) advies uit en stelt de minister van VWS het werkprogramma definitief vast, nadat hij zijn collega-ministers heeft geraadpleegd.

Een substantieel deel van zijn capaciteit besteedt het SCP aan periodieke rapportages over de maatschappelijke ontwikkelingen en de leefsituatie van de Nederlandse bevolking. In september 2004 verschijnt het Sociaal en Cultureel Rapport (SCR) 2004. Deze keer zal het SCR een toekomstverkenning bevatten voor de verschillende domeinen in het sociaal en culturele veld. Ook zijn rapportages over enkele bevolkingscategorieën voorzien, zoals een rapportage *Jeugd* en rapportage *Gehandicapten*. Daarnaast verricht het SCP onderzoeken op een aantal beleidsterreinen, zoals arbeid, inkomen en sociale zekerheid, onderwijs, zorg, welzijn, mobiliteit, wonen en veiligheid. Bezien wordt of en in hoeverre het kabinet behoefte heeft aan informatie over de (sociale) effecten van in het regeerakkoord opgenomen stelselwijzigingen. Verder staan er diverse algemene en intersectorale onderwerpen op de onderzoeksagenda, zoals veranderingen in waarden, normen en leefstijlen (individualisering en solidariteit), maatschappelijke participatie (sociaal kapitaal), levensloopvraagstukken, tijdsbesteding, het gebruik van (nieuwe) media en de doelmatigheid in de quartaire sector. Ook zijn er enkele internationale projecten waaraan het SCP een bijdrage levert, overwegend in

Niet-beleidsartikelen

EU-verband. Ten slotte maakt het SCP, deels samen met het Centraal Planbureau, ramingen voor de quartaire dienstverlening.

In hoeverre deze voornemens geconcretiseerd zullen worden, is afhankelijk van het eerdergenoemde overleg over het werkprogramma in het laatste kwartaal van 2003 en van de wijze waarop de taakstellingen volgens het Strategische Akkoord en het Regeerakkoord van het kabinet-Balkenende II worden ingevuld. Bovendien komen er gedurende de looptijd van het werkprogramma waarschijnlijk belangrijke ad-hocverzoeken van departementen die in het programma moeten worden ingepast. Dit gebeurt zowel door herprioritering binnen het vastgestelde werkprogramma als door additionele financiering.

De activiteiten van het SCP kunnen in een aantal rubrieken worden ondergebracht (zie tabel 98.2):

- Het publiceren van *onderzoeksrapporten en adviezen* in de publicatierreeksen van het SCP.
- Het uitvoeren van *surveys* en het ontwikkelen van (*ramings*)*modellen*.
- Het schrijven van wetenschappelijke en algemene *artikelen* in vaktijdschriften en algemene media en het verzorgen van *presentaties*.
- Het verrichten van *commissiewerkzaamheden*, waaronder het voeren van het secretariaat van de Commissie Zorg, Welzijn en Onderwijs.

Tabel 98.2: Prestatiegegevens 2004

	(uren wetenschappelijk onderzoek)	kosten (x € 1 000)
a. Rapporten en adviezen (25 rapporten)	56 537 uur	5 413
b. Surveys en modellen	4 928 uur	472
c. Prestaties/artikelen	5 407 uur	518
d. Commissiewerkzaamheden	1 574 uur	151
Totaal	68 447 uur	6 553

98.2.3 Strategisch onderzoek RIVM en NVI

Het agentschap RIVM verricht – naast projectmatige onderzoek voor de primaire opdrachtgevers VWS, VROM en LNV – ook zgn. strategisch onderzoek. Dit onderzoek is gericht op de noodzakelijke expertiseontwikkeling ten behoeve van de continuïteit van het instituut. Het is bedoeld om de toekomstige taken voor de opdrachtgevers adequaat te kunnen uitvoeren, zowel op de middellange als op de lange termijn. De planning van het strategisch onderzoek richt zich derhalve enerzijds op actuele kennislacunes en anderzijds op nieuwe ontwikkelingen op de werkterreinen van het instituut. Dit impliceert dat er vanuit het strategisch onderzoek een continue doorstroom hoort plaats te vinden van projectresultaten en projecten in de richting van de activiteiten voor de opdrachtgevende departementen. Het strategisch onderzoek is ook bedoeld om de positie van het RIVM in het wetenschappelijk veld te behouden en te versterken.

Net als het RIVM verricht ook het tijdelijk agentschap NVI – naast onderzoek voor de primaire opdrachtgever i.c. VWS – zgn. strategisch

Niet-beleidsartikelen

onderzoek. Het strategisch onderzoek is gericht op het verwerven van wetenschappelijke kennis en expertise noodzakelijk voor de uitvoering van de kerntaken en daarmee voor de continuïteit van het NVI op de langere termijn.

Instrumenten voor de verwezenlijking van deze doelstelling
De Wet op het RIVM vormt de wettelijke basis voor het strategisch onderzoek. Deze wet bepaalt dat de directeur-generaal RIVM jaarlijks een programma opstelt van onderzoek dat hij noodzakelijk acht voor het verwerven van inzichten die nodig zijn om de taken van het instituut adequaat te kunnen uitvoeren. Dit programma is openbaar. Deze bepaling vormt een uitdrukking van de professionele zelfstandigheid van het RIVM. Tegen deze achtergrond van de betekenis van het strategisch onderzoek voor de toekomstige kennis-positie van het RIVM is het budget voor het strategisch onderzoek belegd bij de secretaris-generaal van VWS als «eigenaar» van het agentschap RIVM.

Het strategisch onderzoek NVI betreft onderzoek dat:

- Niet direct gekoppeld kan worden aan een specifiek product (vaccin, onderzoeksopdracht).
- Onder meer gericht is op de ontwikkeling van onderzoeksmethoden, vaccinatieproblematiek, verbreding vaccinkennis e.d..
- Relevant is voor de toekomstige taakvervulling.

De projecten binnen het strategisch-onderzoekprogramma zijn niet als zelfstandige, externe producten te beschouwen, maar als interne projecten met het oog op de continuïteit op de langere termijn, die dus ook van binnen het NVI dienen te worden aangestuurd. Tegen deze achtergrond is het budget voor het strategisch onderzoek niet ondergebracht bij de opdrachtgever, maar bij de secretaris-generaal van VWS als «eigenaar» van het tijdelijk agentschap NVI.

98.2.4 Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO): adviseren over hoofdlijnen van beleid op het gebied van maatschappelijke participatie en stabiliteit

De RMO heeft tot taak de regering en de beide Kamers der Staten-Generaal te adviseren over de hoofdlijnen van beleid op het gebied van de gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de participatie van burgers in en de stabiliteit van de samenleving (Wet op de RMO, art. 2). De RMO adviseert op verzoek van het kabinet, dat periodiek een werkprogramma vaststelt. Daarnaast kan het kabinet de RMO tussentijds om advies vragen, kan een van de Kamers der Staten-Generaal een verzoek om advies doen en kan de RMO op eigen initiatief een advies uitbrengen.

Instrumenten voor de verwezenlijking van deze doelstelling

Adviseren

In 2004 zal de RMO naar verwachting ten minste advies uitbrengen over de thema's sociale veiligheid en Europees sociaal beleid. Het kabinet zal in het najaar van 2003 het werkprogramma 2004–2005 vaststellen waarin de definitieve adviesthema's zijn opgenomen.

Het definitieve werkprogramma RMO 2004 zal met het oog op de behandeling van de VWS-begroting tijdig aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Niet-beleidsartikelen

Jaarlijks brengt de RMO conform de Kaderwet Adviescolleges een jaarverslag uit waarin gerealiseerde activiteiten en producten uitgebreid aan de orde komen.

98.2.5 Raad voor Volksgezondheid en Zorg (RVZ): adviseren over volksgezondheid en zorg om een beleidsvisie te ontwikkelen en strategische beleidskeuzen te faciliteren

De RVZ verzorgt adviezen op verzoek van het kabinet, dat jaarlijks een adviesprogramma vaststelt. Daarnaast kan zowel de Eerste als de Tweede Kamer een verzoek om advies doen en kan de RVZ ook op eigen initiatief een advies uitbrengen.

Instrumenten voor de verwezenlijking van deze doelstelling

Advies op verzoek van het kabinet

Op verzoek van het kabinet brengt de RVZ in 2003/2004 adviezen uit over de volgende onderwerpen.

- Gemeente: welke nieuwe zorgtaken moeten gemeenten in de toekomst uitvoeren?
- Acute zorg: beschrijving van de keten van acute zorg, de criteria voor kwaliteit en toegankelijkheid en de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden in de keten.
- Kwaliteit en informatie: welke informatie heeft de rijksoverheid nodig om zijn verantwoordelijkheid op het gebied van volksgezondheid en zorg waar te kunnen maken? Relatie tussen kennisbehoefte en overheid-zorgsector.
- Overconsumptie (inclusief uitgavenmanagement): welke factoren zijn van invloed op de diagnostiek en indicatiestelling enerzijds en de zorgconsumptie anderzijds? Specifiek in Europees perspectief.
- Weerstand tegen verandering (inclusief innovatie): noodzakelijke veranderingen en zorginnovatie verlopen in de gezondheidszorg relatief traag. Welke oorzaken heeft dit en hoe zijn deze te beïnvloeden?
- Rol van de verzekeraar in het zorgstelsel: het aanbod op de vraag afstemmen door middel van de «driehoek» waarin de verzekeraar een zorginkooprol speelt of door middel van een rechtstreekse ruilverhouding tussen consument en producent?
- Knip in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ): briefadvies. Wat zijn de gevolgen van de overheveling van de AWBZ-zorg naar de standaardverzekering voor de GGZ? Dit advies heeft betrekking op de relatie tussen cure en care in het licht van het Regeerakkoord.

Signalementen aan kabinet op eigen initiatief

10 tot 20% van de adviescapaciteit van de RVZ is gereserveerd voor signalementen op eigen initiatief. Als dat binnen de huidige capaciteit ingepast kan worden zal de RVZ in 2004 ten minste één signalement uitbrengen.

98.2.6 Gezondheidsraad (GR): het adviseren over de stand van de wetenschap ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid

De Gezondheidsraad heeft tot taak «*Onze Ministers en de beide kamers der Staten-Generaal voor te lichten over de stand van de wetenschap ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid*» (Art. 22 Gezondheidswet). De raad brengt gevraagd en ongevraagd adviezen uit.

Niet-beleidsartikelen

Achter deze formulering schuilt een zeer breed spectrum van aandachtsgebieden:

- Public health.
- Health Technology Assessment.
- Individuele gezondheidszorg.
- Omgevingsfactoren en gezondheid.
- Arbeid en gezondheid.
- Voeding en voedsel.
- Ethische en gezondheidsrechtelijke aspecten.
- Ecotoxicologie.

Specifieke taken zijn geregeld in de Wet op de orgaandonatie (WOD) en de Wet bevolkingsonderzoek (WBO).

Signalering

Een bijzondere taak van de raad is signalering van nieuwe ontwikkelingen in de wetenschap of de (medische) praktijk, die naar verwachting belangrijke consequenties kunnen hebben voor het overheidsbeleid (bijvoorbeeld zeer hoge kosten, een sterke toename van het beslag op schaarse zorgcapaciteit, of juist mogelijkheden tot rationalisering van zorg).

De raad geeft geen rechtstreekse beleidsadviezen, maar levert op recent wetenschappelijk inzicht bouwstenen voor *evidence-based* beleid.

De adviezen worden opgesteld door *ad hoc* commissies van nationale en soms internationale topdeskundigen, die daarvoor per vergadering een vacatiegeld ontvangen. Commissies worden ondersteund door het Secretariaat, met een omvang van 54 fte. Ongeveer 25 fte bestaat uit wetenschappelijke stafleden met een gedegen wetenschappelijke achtergrond, die als secretaris van de adviescommissie fungeren.

Werkprogramma

Het Werkprogramma 2004 wordt in september 2003 vastgesteld door de minister van VWS. De raad verwacht in 2004 ongeveer 40 adviezen en signaleringen uit te brengen, onder meer op het gebied van *public health* (o.a. ten behoeve van het vaccinatiebeleid, de bloedvoorziening, infectieziekten), over *primary care*, voeding, milieufactoren en gezondheid, arbeidsgeneeskundige onderwerpen, diverse onderwerpen op het terrein van Health Technology Assessment (HTA), elektromagnetische straling, medisch-ethische onderwerpen (waaronder het jaarrapport ten behoeve van de ethische agenda (Zie hieronder).

Centrum voor Ethiek en Gezondheid (CEG)

Een recente taak is het signaleren van thema's voor de Ethische Agenda. Daartoe is het Centrum voor Ethiek en Gezondheid (CEG) opgericht, een samenwerkingsverband van de Gezondheidsraad en de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg. De Gezondheidsraad heeft daartoe 1 fte senior wetenschappelijk medewerker en 0,5 fte administratieve ondersteuning ingezet. Het CEG is op 16 mei 2003 opgericht. Bij die gelegenheid werd het eerste Signaleringsrapport uitgebracht. In het voorjaar van 2004 zal het volgens rapport worden gepubliceerd. De inmiddels opgezette website (www.ceg.nl) zal verder worden ontwikkeld, in het bijzonder met betrekking tot de publieke functie die het CEG (ook) heeft.

Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek

De Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO) is een bij wet (*Wet medisch wetenschappelijk onderzoek met mensen*; WMO) ingestelde commissie. Zij is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) en haar budget is thans ondergebracht bij de Gezondheidsraad. Krachtens de WMO is de Secretaris van de Gezondheidsraad hoofd van het bureau van de CCMO. De wettelijke taken van de CCMO zijn onlangs uitgebreid (o.a. *Embryowet*) en zullen begin 2004 nog verder uitgebreid worden door de invoering van de EU-richtlijn *Goede Klinische Praktijken*.

98.2.7 Raad voor Gezondheidsonderzoek (RGO): adviseren over onderzoek naar zorgthema's en volksgezondheidsaspecten

De RGO is een van de vijf sectorraden die tot taak heeft de ministers van VWS, OCenW en EZ te adviseren over prioriteiten in het gezondheids-onderzoek, de daarbij behorende kennisinfrastructuur en de technologie-ontwikkeling in de gezondheidssector. De RGO brengt adviezen uit op verzoek van de betrokken ministers, die daartoe jaarlijks het werk-programma van de raad vaststellen. Daarnaast kan de RGO uit eigen beweging voorstellen doen op basis van het door de ministers vastgestelde beleid.

Instrumenten voor de verwezenlijking van deze doelstelling

Adviezen verwacht in 2004

- Ouderenzorg
De RGO is met ons in gesprek over de precieze inhoud van dit advies, dat zich zal uitstrekken over het gehele terrein van de ouderenzorg. Afhankelijk van de uiteindelijke vraagstelling zal de RGO dit advies waarschijnlijk in 2004 uitbrengen.
- Kennisketen geneesmiddelen
Dit advies richt zich op de keten tussen geneesmiddelenregistratie en geneesmiddelengebruik (de «post-registratiefase»). In dit advies zal de raad ingaan op de uitwisseling van kennis tussen organisaties en de verwerking van onderzoeksresultaten in protocollen en richtlijnen. Ook de rol van patiëntpreferenties bij het voorschrijven is een aandachtspunt in het advies. De raad streeft ernaar dit advies vóór het eind van 2004 uit te brengen.
- Patiëntveiligheid
De raad zal informatie en advies verstrekken over de aard en omvang van het onderzoek naar *adverse events* en de determinanten hiervan. In dit advies zullen tekorten in het onderzoek, registratiesystemen en de onderzoeksinfrastructuur aan de orde komen, evenals de wijze waarop het benodigde onderzoek kan worden gestimuleerd en georganiseerd. De RGO verwacht dit advies in 2004 uit te kunnen brengen.
- Verstandelijk gehandicapten
Een breed advies over dit onderwerp is in voorbereiding. Hierin wordt aandacht besteed aan zowel het biomedisch onderzoek als het zorgonderzoek. De RGO verwacht dit advies in 2004 uit te kunnen brengen.
- Gentechnologie (in samenwerking met de STT)
Als lid van de Commissie Overleg Sectorraden (COS) is de RGO betrokken bij een verkennende studie naar gentechnologie, die uitgevoerd wordt in samenwerking met de Stichting Toekomstbeeld der Techniek (STT).
- Jaarbericht Genomics (in samenwerking met de Gezondheidsraad)

Niet-beleidsartikelen

RGO en Gezondheidsraad zijn voornemens gezamenlijk een jaarbericht uit te brengen over genomics. Er wordt naar gestreefd het eerste jaarbericht in 2004 uit te brengen.

Naast bovengenoemde activiteiten brengt de RGO een eigen jaarverslag uit waarin gerealiseerde activiteiten en producten worden toegelicht.

98.2.8 Personeel en materieel

Dit onderdeel betreft geen operationele doelstelling, maar heeft betrekking op de personele en materiele uitgaven van stafdiensten, facilitaire diensten, zoals opgenomen in de tabel «Begrotingsuitgaven».

98.3 Budgettaire gevolgen van beleid

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1 000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Verplichtingen	361 419	266 891	146 317	143 336	139 871	139 647	139 647
Uitgaven	368 061	267 262	146 729	143 445	139 949	139 647	139 647
Programma-uitgaven	3 433	1 308	5 002	1 546	1 680	1 477	1 477
Internationale samenwerking	3 433	1 308	5 002	1 546	1 680	1 477	1 477
Apparaatsuitgaven	364 628	265 954	141 727	141 899	138 269	138 170	138 170
Sociaal en Cultureel Planbureau	8 463	6 979	6 691	6 621	6 548	6 548	6 548
Strategisch onderzoek RIVM en NVI	240 750	144 521	23 473	22 809	22 149	21 977	21 977
<i>waarvan bijdragen aan agentschappen</i>			23 473	22 809	22 149	21 977	21 977
Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling	1 374	1 313	1 339	1 294	1 279	1 279	1 279
Raad voor de Volksgezondheid en Zorg	3 506	3 154	3 073	2 930	2 894	2 892	2 892
Gezondheidsraad	5 736	5 705	5 406	4 759	4 692	4 653	4 653
<i>waarvan bijdragen aan ZBO's</i>	674	989	1 009	1 010	1 010	1 010	1 010
Raad voor Gezondheidsonderzoek	571	598	610	590	585	585	585
Personeel en materieel kernministerie	104 228	103 684	101 135	102 896	100 122	100 236	100 236
Ontvangsten	86 019	69 120	11 521	2 756	2 756	2 756	2 756

Begrotingsflexibiliteit (bedragen x € 1 000)

	2004	2005	2006	2007	2008
1. Totaal geraamde kasuitgaven	146 729	143 445	139 949	139 647	139 647
2. Waarvan apparaatsuitgaven	141 727	141 899	138 269	138 170	138 170
3. Dus programma-uitgaven	5 002	1 546	1 680	1 477	1 477
Waarvan op 1 januari 2004					
4. Juridisch verplicht	6% 290	5% 78	5% 78	0% 0	0% 0
5. Bestuurlijk gebonden	5% 245	16% 245	15% 245	17% 245	17% 245
6. Beleidsmatig gereserveerd	87% 4 356	77% 1 186	77% 1 299	78% 1 150	78% 1 150
7. Beleidsmatig nog niet ingevuld	2% 111	2% 37	3% 58	6% 82	6% 82
8. Totaal	100% 5 002	100% 1 546	100% 1 680	100% 1 477	100% 1 477

Onder juridisch verplicht is opgenomen een meerjarenafspraken voor ondersteuning van het 6^e Kaderprogramma van de EU door EG-Liaison, terwijl de instellingssubsidie aan het NIZW/IC kan worden beschouwd als een bestuurlijk gebonden uitgave. Het grootste deel van het budget van

Niet-beleidsartikelen

Internationale Samenwerking is beleidsbudget en wordt jaarlijks besteedt aan bilateraal beleid, vertalingen, informatiebeleid, representatie, voorzitterschappen en projectsubsidies. Deze budgetten worden vaak pas door het jaar heen concreet toegekend met vaak kleinere bedragen.